

OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTEKÓW w WARSZAWIE

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V W X Y Z

Nr

5696
PODKARPACKIE

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTEKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

1. Obiekt

2. Czas powstania

3. Miejscowość

594/3 ZABUDOWANIA GOSPODARCZE KLASZTORU FRANCISZKANÓW (OFM), ul. JAGIELLOŃSKA 2

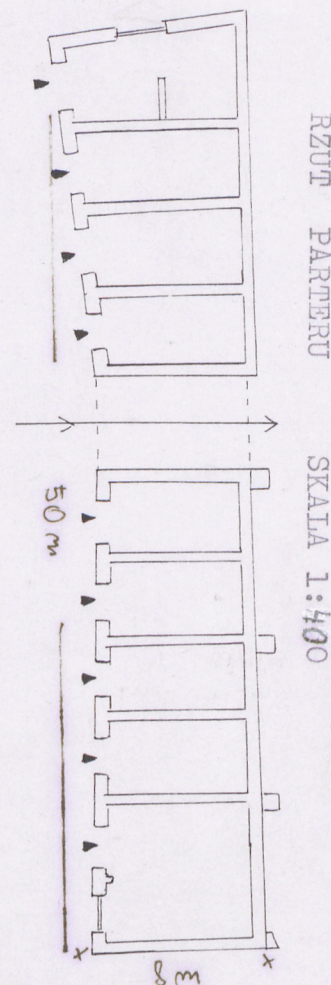
II poł. XIX w.

PRZEMYSŁ

1. sklepy
2. stajnie
3. altanka
4. spichlerz
5. ogrodzenie

0
400
800
1200

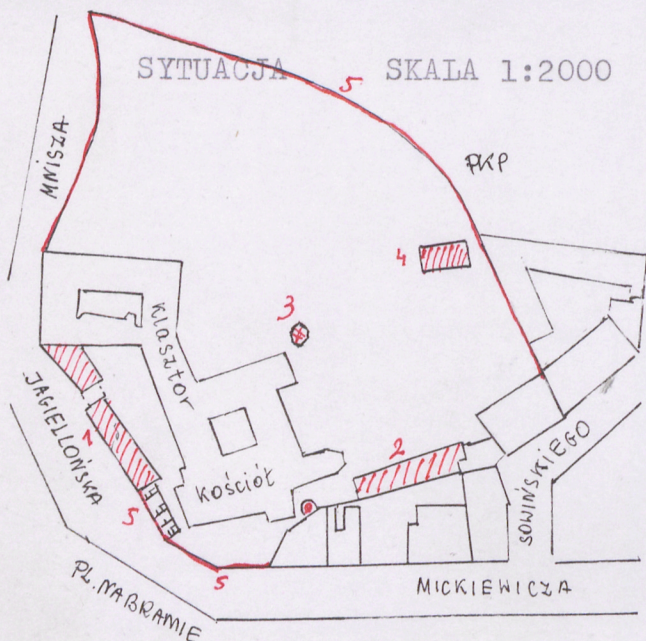

RZUT PARTERU

SKALA 1:400

h=3,5m

4

4. Adres

37-700 Przemyśl

ul. Jagiellońska 2

Nr hipoteczny [redacted] dz.nr 1 i 2
obr. 64/1

5. Przynależność administracyjna

województwo podkarpackie

gmina Przemyśl

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna 1. VI. 1975r.

województwo rzeszowskie

przemyskie

powiat przemyski

8. Właściciel i jego adres

Klasztor Franciszkanów (OFM)
Przemyśl
ul. Jagiellońska 2

9. Użytkownik i jego adres

j.w. + dzierżawcy
sklepów

10. Rejestr zabytków

Nr A-793 447 data 10.02.1995

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

Cały teren klasztorny otoczony był murami obronnymi powstałymi równocześnie z całym założeniem w 1645 r. Po licznych wojnach w latach 1648, 1656, 1657 gdy klasztor służył za fortecę mury zostały mocno uszkodzone a radni miasta postanowili rozebrać ich resztki "by więcej nie służyły wrogom". Dzięki Andrzejowi Maksymilianowi Fredrze z Kormanic przystąpiono do ich odbudowy. Cały klasztor otoczono wysokim murem obronnym ze strzelnicami, w obrębie murów osadzono cztery baszty zaś wokół murów wykopano fosę. Mury ustawiono w pobliżu zabudowań klasztornych natomiast mur otaczający poleć ogrodu usytuowany był nieco niżej. W okresie od 1672-1714 mury były wielokrotnie remontowane. W 1769 r. nastąpił remont generalny murów. Przy okazji wybudowano nową altanę w ogrodzie i zainstalowano wodociąg w kuchni. W 1776 r. rozebrane zostały mury miejskie. Gruz z rozbiórki wywieziony został między innymi na ulicę i plac targowy w pobliżu klasztoru franciszkańskiego, co spowodowało zasypanie fosy oraz znaczne podwyższenie terenu wokół murów okalających klasztor. Powyższe prace przyczyniły się do znacznych szkód jakie wystąpiły w klasztorze w trakcie kolejnych wylewów Sanu. teren targowicy położony za murem od ul. Mniszej został podwyższony niemal do wysokości murów co spowodowało zniszczenie i zawalenie się ich w tym miejscu. Plac targowy obudowany został przez handlujących tu włościan bardzo licznymi kramami, które w wielu przypadkach "pezyparte były do murów klasztornych bezpośrednio" powodując ich niszczenie. Tak obwarowany klasztor przetrwał do poł. XIX wieku.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze wyposażenie instalacje)

Zabudowania gospodarcze zlokalizowane są tu na terenie założenia klasztoru OO Franciszkanów (OFM) w Przemyślu, usytuowanego we wschodniej części ulicy Jagiellońskiej, u wylotu Placu na Bramie, znacznie poniżej obecnej zabudowy, dostępny po schodach.

Zajmuje południowo-zachodnią część obszernej, wielobocznej parceli ograniczonej Placem na Bramie i ulicą Jagiellońską oraz Mniszą a sięgającej aż do dworca kolejowego. Jej południowo-zachodnią granicę wyznacza metalowe ogrodzenie, wzdłuż ulicy Jagiellońskiej zamykają ten teren hale targowe, łączą się one ściśle z północnym skrzydłem klasztoru (Mnisza 2). Dalszy obrys założenia wyznaczają ceglany, otynkowany mur i nowa siatka na tyłach kamienic przy Placu na Bramie.

Na zabudowania gospodarcze składają się:

- A. d.hale targowe (połączone w jeden budynek) - ul. Jagiellońska 2,
- B. spichlerz,
- C. stajnia,
- D. altanka,
- E. ogrodzenie.

A. BUDYNEK, ul. Jagiellońska 2 - d. HALE TARGOWE

Powstał przez połączenie pod k. XIX w. dwóch budynków hal targowych wspólną elewacją i bramą wjazdową na podwórze klasztorne.

Usytuowany przy Ul. Jagiellońskiej w linii ogrodzenia ze ściętym narożem od ul. Mniszej z bramą wjazdową na posesję klasztoru umieszczoną na osi środkowej.

Zbudowany z cegły, otynkowany, dach pokryty blachą trapezową. Konstrukcje dachu drewniane, więźba dachu krokwiowa;

Stropy - płaskie ceglane i drewniane.

Stlarka - współczesne witryny sklepów, metalowe i drewniane, drzwi wejściowe do magazynów - współczesne, jednotaflowe.

<p>14. Kubatura</p> <p>1.400 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>800 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>handlowe</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>handlowe</p>
<p>18. Praca budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>W latach 60-tych wymieniono pokrycie dachu.</p> <p>Pod koniec lat 90-tych wykonano nowe tynki na obiekcie</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycia dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Bardzo dobry.</p> <p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Zachować istniejący układ wnętrza i wystrój elewacji.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowania)

Inwentarze klasztoru przemyskiego z 1881 i 1886 r.

22. Bibliografia

- O.Albin Sroka - OFM Franciszkański kościół Św. Antoniego w Przemyślu, Jarosław - Przemyśl 1992
- Studium historyczno-urbanistyczne - Przemyśl - Przedmieście Lwowskie, PP PKZ O/Rzeszów, Jarosław 1986
- M.Orłowicz - Ilustrowany przewodnik po Przemyślu i okolicy, Lwów 1917
- M.Gosztyła - Kościół i klasztor Frnaciszkanów - Reformatów w Przemyślu, Przemyśl

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr Halina JURJEWICZ, październik 2000 r.

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki mgr Halina JURJEWICZ, październik 2000 r.

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotograf. mgr Halina JURJEWICZ, październik 2000 r.

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów WO SOZ w Przemyślu

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

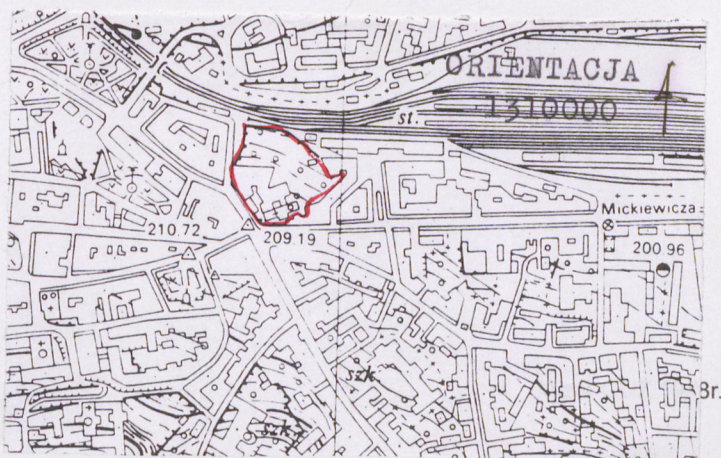
wkładki- 9 wst

1. Miejscowość PRZEMYŚL	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Zabudowania gospodarcze	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c.d. - autorzy, historia obiektu (Klasztor Franciszkanów OFM)
-----------------------------------	--	--

Po 1856 roku wysokie mury obronne zaczęto obniżać do połowy na niektórych odcinkach zaś inne rozebrane całkowicie. W 1856 r. Towarzystwo Kolei Ks. Karola Ludwika wytyczyło trasę kolei żelaznej między innymi przez ogrodzony teren ogrodu klasztornego. W latach 1773-1881 rozebrano mury forteczne okalające klasztor, a nierówny teren po fosie splantowano. Pozostała po dawnych murach obronnych okrągła baszta strzelnicza znajdująca się w sąsiedztwie południowej ściany kościoła. W 1890 roku zbudowano metalowe ogrodzenie zawieszone na murowanych słupach od strony północno-zachodniej, które wykonał prawdopodobnie ślusarz J.Górniak oraz część ogrodzenia ceglanego od strony torów kolejowych zaś w 1902 roku zostało zbudowane ogrodzenie z kapliczkami stacji Drogi Krzyżowej od strony Placu na Bramie. Zabudowania gospodarcze stanowią integralną część zespołu klasztornego Franciszkanów (OFM) w Przemyślu. Towarzystwo Budowy Kolei tytułem zajęcia części ogrodu klasztornego na trasę kolei wypłaciło w 1856 roku odszkodowanie za mury, altanę i zniszczony kanał w wysokości 400 florenów. Pieniądze te klasztor przeznaczył między innymi na budowę sklepów (5 - od ulicy Jagiellońskiej i 3 - od Mniszej). Sklepy te wynajęto za czynsz sprzedawcom. W 1874 roku nad sklepami przy ulicy Mniszej (Kolejowej) dobudowano piętro. Być może w tym czasie również połączono jedną elewacją sklepy od ulicy Jagiellońskiej. W 1881 roku od nowa urządzono ogród owocowo-warzywny. Z tym faktem można łączyć powstanie nowej altanki i być może spichlerza usytuowanego na tym terenie. Trudno określić okres powstania stajni. Być może zostały przebudowane pod koniec XIX wieku stajnie wcześniejsze. Z dokumentów z 1902 roku wynika, że klasztor wynajmował własną stajnię na zajazd dla przyjeżdżających do miasta, za co otrzymywał datki.

Wkładkę założył: mgr Halina JURJEWICZ, październik 2000 r.
(imię i nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: WO. SOZ. w Przemyślu

1. Miejsowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
PRZEMYSŁ	Zabudowania gospodarcze	c.d. - opis - Hale Targowe Klasztoru Franciszkanów (OFM)

Założony na planie prostokąta ze ściętym narożem od strony północnej. Układ wnętrza wieloosiowy, jednotraktowy. Poszczególne oś budynku wyznaczają pomieszczenia sklepowe z bezpośrednim wejściem od zewnątrz. Obiekt od ulicy Jagiellońskiej z dziewięcioma osiami, przy czym oś środkową wyznacza przejazd na zaplecze zaś od ulicy Mniszej z 1 osią sklepu. Bryła - jednokondygnacyjny, piwnice - magazyny, dach pulpitowy.

Elewacja frontowa - wieloosiowa, podzielona pionowo pilastrami, między którymi witryny i wejścia do sklepów, zakończona gzymsem kostkowym i z wolic oczek oraz ścianką kolankową zaś naroża i wjazd dodatkowo zwieńczone trójkątnym szczytem.

Od tyłu wyraźnie rozdzielone wjazdem dwa budynki z oszkarpowanymi ścianami. W części przyziemia osiowo rozplanowane wejście do zaplecza magazynowego sklepów usytuowanych od frontu.

Wkładkę założył: mgr Halina JURJEWICZ, październik 2000 r.
(imię i nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: WO SOZ w Przemyśle

1. Miejscowość

PRZEMYŚL

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Zabudowania gospodarcze

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Hale targowe Klasztoru OO Franciszkanów (OFM)

elewacja frontowa

elewacja boczna

Wkładkę założył: mgr Halina JURJEWICZ, październik 2000 r.
(imię i nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: WO SOZ w Przemyślu

1. Miejscowość

PRZEMYŚL

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Zabudowania gospodarcze Klasztoru Franciszkanów (OFM), ul. Jagiellońska 2 - Stajnia

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Usytuowana na podwórzu za kościołem, murowana z cegły, kryta dwuspadowym z pokryciem z blachy dachem, na rzucie prostokąta, parterowa, elewacje gładkie, symetrycznie rozmieszczone otwory okienne i drzwiowe.

Układ wnętrz przerobiony. Stan techniczny dobry. Wykorzystywana na cele gospodarcze.

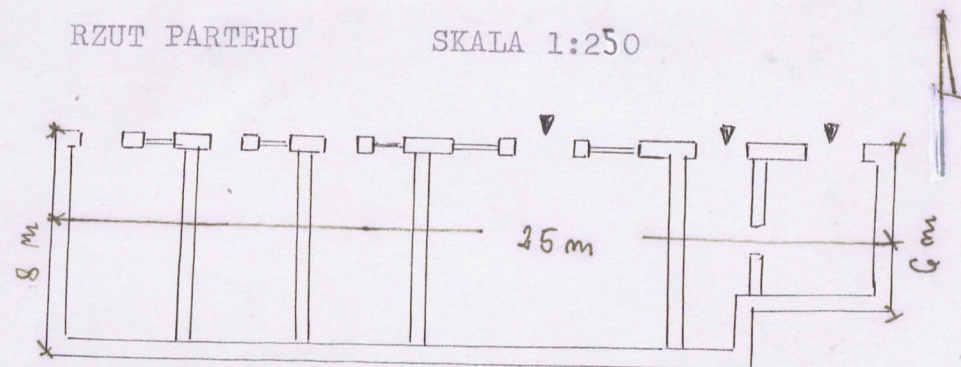
kubatura - 648 m³

powierzchnia - 270 m²

RZUT PARTERU

SKALA 1:250

Wkładkę założył: mgr Halina JURJEWICZ, październik 2000 r.
(imię i nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: WO SOZ w Przemyślu

1. Miejscowość

PRZEMYŚL

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Zabudowania gospodarcze Klsztoru

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Franciszkanów (OFM), ul. Jagiellońska 2 - Altanka

Usytuowana w ogrodzie, niedaleko klasztoru, wykonana z drewna o konstrukcji słupowej łączonej u góry półkolistymi ozdobnymi zastrzałami, a u dołu ażurową balustradą drewnianą, na rzucie sześcioboku, pokryta dachem blaszanym zwieńczonym iglicą. Została ustawiona na piwnicy - lodowni, wykonanej z cegieł, dwukomorowej z zewnętrznym wejściem po schodkach i okienkiem oświetlającym.

Stan obiektu dobry.

powierzchnia - 15,70 m²

Wkładkę założył: mgr Halina JURJEWICZ, październik 2000 r.
(imię i nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: WO SOZ w Przemyślu

1. Miejscowość

PRZEMYŚL

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Zabudowania gospodarcze Klasztoru Franciszkanów (OFM), ul. Jagiellońska 2 - Spichlerz

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Usytuowany we wschodniej części ogrodu klasztornego nieopodal ogrodzenia, murowany z cegły, tynkowany, dach pokryty blachą, więźba dachu drewniana krokwiowa. Założony na rzucie prostokąta.

Układ wewnątrz - dawniej jednoprzestrzenny, obecnie wtórne podziały ściankami na parterze.

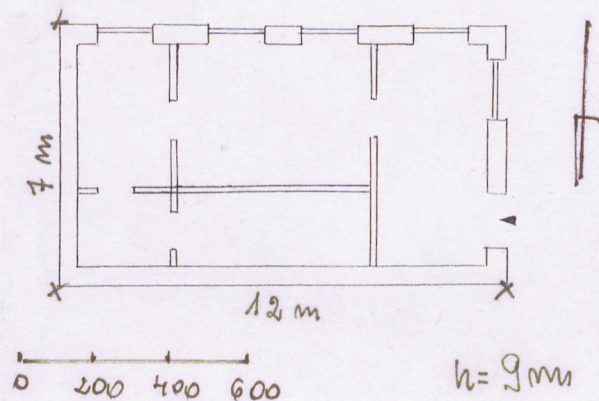
Dwukondygnacyjny, pokryty dachem dwuspadowym. Wejście we frontowej ścianie szczytowej, na drugim poziomie w ścianach bocznych małe okienka prostokątne zaś w szczycie po obu stronach ganku ma usytuowane otwory okienne w opaskach. Użytkowany na cele gospodarcze i magazynowe. Stan dobry.

kubatura - 846 m³

powierzchnia - 168 m²

RZUT PARTERU SKALA 1:200

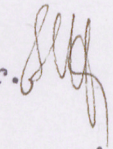

Wkładkę założył: mgr Halina JURJEWICZ, październik 2000 r.
(imię i nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: WO SOZ w Przemyśle

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
PRZEMYSŁ	Zabudowania gospodarcze Klasztoru Franciszkanów (OFM), ul. Jagiellońska 2 - Ogrodzenie i schody	

Teren zespołu klasztornego obejmuje od strony południowej oraz wschodniej niezbyt obszerny plac otoczony ogrodzeniem, z bramą wejściową od ulicy Jagiellońskiej usytuowaną naprzeciw kruchty. Ogrodzenie murowane z prostokątnymi słupami, które wieńczą kule na cokolikach, z żelaznymi, kutymi prętami w górnej części. Od strony południowej, w jednym z prześłach ogrodzenia mur cofnięty jest półkoliście i umieszczono tu pomnik O. Krystyna Szykowskiego. W tej części ogrodzenia od strony dziedzińca (dawniej cmentarza) umieszczone są kapliczki Drogi Krzyżowej o formie architektonicznej złożonej z pilastrów wspartych na cokole, zwieńczone są trójkątnymi tympanonami zawierającymi numer stacji. W polach znajdują się płaskorzeźbione, kamienne stacje Drogi Krzyżowej. Kapliczki przykryte są dwuspadowym daszkiem krytym dachówką. W ogrodzeniu, na wysokości kaplicy Serca Pana Jezusa, jest zachowana murowana baszta, na rzucie koła, zadaszona, będąca ostatnim zachowanym reliktem systemu obronnego zespołu klasztornego, pochodząca z I fazy budowy. Od strony wschodniej ogrodzenie wykonane jest wyłącznie z ozdobnych, kutych prętów żelaznych i dzięki temu odsłania widok na kościół. Zejście do kościoła prowadzi od ulicy Jagiellońskiej poprzez schody lustrzane, dwubiegowe oraz dwubiegowe powrotne. Stępnie obłożone płytami kamiennymi, balustrady metalowe, kute, ozdobne z elementami kół łączonych wstęgami. Słupy wejścia oraz parapet górnej balustrady wieńczą stojące, metalowe latarnie. Ogrodzenie od strony ulicy Mniszej, torów kolejowych, Placu Legionów i ulicy Sowińskiego wykonane częściowo w partii cokołowej z bloków piaskowca, w partii wyższej z cegły, korona muru częściowo zakończona dachówką a częściowo szlichtą cementową, na odcinku ulicy Mniszej wzmocnione oszkarpowaniem, w pozostałych z filarami między przesłami lub arkadami. W latach 1957-1960 reperowano nadwyrężone mury, wyremontowano schody oraz odnowiono ogrodzenie. Na początku lat 90-tych wykonano nową okładzinę schodów oraz poddano konserwacji płaskorzeźby stacji Drogi Krzyżowej. Natomiast w stanie awaryjnym znajduje się ogrodzenie murowane od strony południowej.

Wkładkę założył: mgr Halina JURJEWICZ, październik 2000 r.
(imię i nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: WO. SOZ. w. Przemyśle

1. Miejscowość

PRZEMYŚL

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

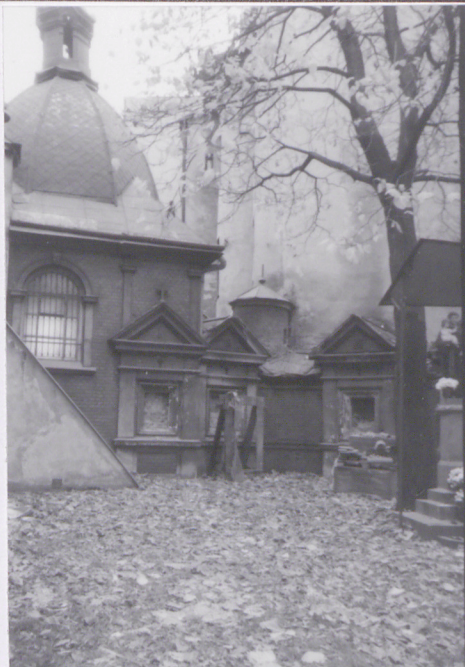
Zabudowania gospodarcze

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Ogrodzenie i schody Klasztoru OO Franciszkanów

Ogrodzienie z pomnikiem
O. Syrkowskiego

Ogrodzienie z kapliczkami
Drogi Krzyżowej

Wkładkę założył: mgr Halina JURJEWICZ, październik 2000 r. *[Signature]*
(imię i nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: WO SOZ w Przemyślu

1. Miejscowość

PRZEMYŚL

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Zabudowania gospodarcze

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Ogrodzenie i schody Klasztoru OO Franciszkanów (OFM)

ogrodzenie kute

ogrodzenie kute

schody

schody

fragm. ogrodzenia arkadowego

Wkładkę założył: mgr Halina JURJEWICZ, październik 2000
(imię i nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: WO SOZ w Przemyślu